

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

«___» _____ 20__ р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»

за темою:

«Облік і контроль основних засобів на підприємстві: теоретичні аспекти та діюча практика (на прикладі ТОВ «Альфа Сервіс Південь»)»

Виконавець

студентка обліково-економічного факультету
групи 41

Водник Валерія Дмитрівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Черкашина Тетяна Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	7
1.1 Економічна сутність основних засобів, їх класифікація та оцінка.....	7
1.2. Поняття зносу та методи амортизації основних засобів на підприємстві.....	15
1.3. Документальне оформлення наявності та руху основних засобів.....	19
1.4. Проблемні питання обліку основних засобів та напрямки їх вирішення.....	23
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ТОВ «АЛЬФА СЕРВІС ПІВДЕНЬ»	28
2.1. Загальне ознайомлення з підприємством та організацією бухгалтерського обліку.....	28
2.2. Опис діючої системи обліку основних засобів на підприємстві.....	31
2.3. Напрями удосконалення діючої системи обліку на підприємстві.....	38
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА І ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНОМУ АСПЕКТІ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	41
3.1. Задачі та джерела внутрішнього контролю основних засобів.....	41
3.2. Внутрішній контроль на матеріалах ТОВ «Альфа Сервіс	44

Південь» та шляхи його удосконалення.....	
3.3. Аналіз діяльності базового підприємства.....	47
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ.....	66

ВСТУП

Основні засоби відіграють дуже важливу роль в діяльності будь-якого підприємства. Виробничий процес в індустріальному та постіндустріальному суспільстві неможливо уявити без використання основних засобів – основи виробничих потужностей підприємства та усієї економіки в цілому.

Основні засоби можуть трактуватися з різних точок зору:

– з економічної – це засоби праці, які неодноразово беруть участь у виробничому процесі, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, а їх вартість переноситься частинами на продукцію (роботу), що виробляється по мірі їх зносу [32, с. 1];

– з бухгалтерської – це матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здачі в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік);

– з податкової – це матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зношенням та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) [27, с. 21];

– з міжнародної – це матеріальні об'єкти, які утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для

надання в оренду іншим або для адміністративних цілей та використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного звітного періоду [17, с. 1].

Актуальність даної теми полягає в тому, що основні засоби займають значну частку активів – фінансових ресурсів будь-якого підприємства. Отож основні засоби є одними із найважливіших факторів, без яких неможливо уявити виробництво продукції (товарів, послуг).

Саме від рівня забезпеченості підприємства основними засобами залежить ефективність організації виробничого процесу, випуску готової продукції та створення належних умов для праці. Важливим моментом є правильність документального оформлення надходження основних засобів та ефективність їх використання.

Проблеми ефективного та достовірного обліку основних засобів вивчали такі українські вчені, як: Білуха М. Т., Новицька С. С., Максименко А. В., Войтенко Т. І., Бутинець Ф. Ф., Швець В. Г. та інші. Аналізуючи дослідження та публікації можна зробити висновок, що серед науковців і практиків ведуться постійні дослідження питань щодо вдосконалення обліку основних засобів.

Ці питання висвітлено у працях Голова С. Ф., Кірейцевої Г. Г., Мельник Т. Г., Сопка В. Т., Ткаченка Н. М. та ін. Ряд питань у законодавчо-нормативних документах залишились недоопрацьованими, а саме: методика нарахування амортизації, визначення справедливої вартості і переоцінки, облік продажу основних засобів тощо.

Питання підвищення ефективності використання основних засобів підприємств є одним з основних у ринкових відносинах. Від вирішення цієї проблеми залежить фінансовий стан підприємства, конкурентоспроможність і це підтверджує актуальність теми дипломної роботи.

Мета дипломної роботи – дослідження поняття основних засобів і значення амортизації, методи її нарахування, вивчення практичних засад, організації обліку та контролю у ТОВ «Альфа Сервіс Південь», проведення

аналізу діяльності досліджуваного підприємства для виявлення стану на аналізованому підприємстві, а також шляхи удосконалення.

Задачі дипломної роботи:

- розглянути теоретико-методологічні основи організації обліку операцій з основними засобами та розглянути їх класифікацію;
- проаналізувати сучасний стан первинного обліку основних засобів, виявити його недоліки та визначити напрямки удосконалення;
- проаналізувати методи нарахування амортизації основних засобів;
- провести аналіз основних показників фінансового стану підприємства;
- дослідити аспекти контролю основних засобів та особливості його проведення у ТОВ «Альфа Сервіс Південь»;
- провести аналіз ефективності використання основних засобів.

Об'єктом дослідження є процес організації і методології обліку та контролю основних засобів у ТОВ «Альфа Сервіс Південь».

Предметом дослідження є комплекс теоретичних і практичних питань з обліку та контролю основних засобів.

Методи дослідження. Практична значимість дослідження полягає у поглибленому вивченні змісту основних засобів підприємства, узагальненні діючої методики обліку та контролю основних засобів, визначенні шляхів поліпшення ефективності використання основних засобів у ТОВ «Альфа Сервіс Південь».

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні акти, статистичні дані, навчальні посібники, підручники, наукові публікації, бухгалтерська та фінансова звітність ТОВ «Альфа Сервіс Південь» за період 2015 – 2017 рр.

ВИСНОВОК

Для здійснення своєї діяльності підприємства мусять мати необхідні засоби та матеріальні умови. Основні засоби є основою господарської діяльності підприємства.

Будь-яке підприємство створюється з метою виготовлення продукції та її реалізації. Але здійснення процесу виробництва неможливе без наявності обладнання, устаткування, будівель, без сировини, матеріалів, які в процесі обробки перетворюються на готовий продукт. Таким чином, процес придбання основних засобів є важливою передумовою для здійснення основної діяльності

У зв'язку із появою нових технологій і чинників виробництва ускладнюється діяльність підприємства. Змінюється склад та структура основних засобів, виникає потреба у їх більш гнучкому та адекватному обліку, для отримання інформації, відповідної вимогам ринку і потребам користувачів інформації.

Базою дослідження є ТОВ «Альфа Сервіс Південь» – національна компанія, ексклюзивний дистриб'ютор товарів побутової хімії відомих торгових марок. Основним видом діяльності є оптова торгівля парфумними та косметичний товарами. Підприємство має офісні і складські приміщення в Одесі, Миколаєві, Херсоні, Києві, Запоріжжі, Кропивницькому та Первомайську.

Під час вивчення облікового процесу у ТОВ «Альфа Сервіс Південь» нами було виявлено певні недоліки: недотримання порядку документального оформлення; невірне визначення первісної вартості об'єкта основних засобів; порушення процедури проведення інвентаризації об'єктів основних засобів; помилкові розрахунки амортизаційних відрахувань.

За результатами дослідження підприємству ТОВ «Альфа Сервіс Південь» рекомендуємо наступні шляхи удосконалення обліку основних засобів:

1. Ретельний контроль за документальним оформленням операцій з основними засоби, оскільки під час дослідження було виявлено, що в первинних документах заповнені не всі реквізити.

2. При оприбуткуванні основних засобів у ТОВ «Альфа Сервіс Південь» виявлено, що до первісної вартості бухгалтером була включена сума ПДВ. Підприємству рекомендується посилити контроль за вартістю оприбуткованих основних засобів, а особисто бухгалтеру бути уважним і пам'ятати, що суми ПДВ, сплачені постачальникам при придбанні основних засобів виробничого призначення, не включаються до первісної вартості.

3. Для правильного проведення інвентаризації ми рекомендуємо підприємству дотримуватись таких дій:

- проводити повну інвентаризацію основних засобів 1 раз на рік;
- проводити фактичну, а не формальну інвентаризацію основних засобів;
- рекомендуємо підприємству на про року проводити вибіркові інвентаризації об'єктів основних засобів. Завдяки цій процедурі можна виявити недоліки обліку на окремих бухгалтерських рахунках і за різними матеріально-відповідальними особами, з метою можливих нестач;
- в процесі інвентаризації, рекомендуємо окремо проводити перевірку відповідності даних аналітичного і синтетичного обліку, а також фактичної наявності цінностей за результатами інвентаризації.

4. Для запобігання помилкових розрахунків амортизаційних відрахувань досліджуваному підприємству рекомендується удосконалити методику нарахування амортизації. Для цього необхідно визначити реальний термін корисного використання об'єкта, який би не впливав на викривлення інформації про основні засоби у фінансовій звітності; встановити необхідність нарахування амортизації після місяця, в якому об'єкт основних засобів було введено в експлуатацію.

5. При операціях обміну підприємству рекомендуємо оцінювати об'єкти основних засобів за справедливою вартістю, а не виходити з їх поділу на подібні чи неподібні об'єкти, що є досить абстрактним положенням.

ТОВ «Альфа Сервіс Південь» рекомендуємо дотримуватись зазначених пропозицій з метою удосконалення організації та методики обліку основних засобів та підвищення їх нормативності і прогнозування ефективності їх використання на підприємстві.

За результатами аналізу господарської діяльності ТОВ «Альфа Сервіс Південь» встановлено, що на досліджуваному підприємстві активи у 2017 році, в порівнянні з 2016, збільшились на 15206 тис.грн. Основну частку в активах ТОВ «Альфа Сервіс Південь» займають запаси, які у 2017 році склали 59,31%. Це обумовлено основною діяльністю даного підприємства, а саме реалізацією товарів побутової хімії.

Грошові кошти на досліджуваному підприємстві складають незначну частку, що зумовлено великою дебіторською заборгованістю. Нами було рекомендовано ТОВ «Альфа Сервіс Південь» внести зміни у договори, а саме скоротити термін оплати, що зменшить дебіторську заборгованість.

Частка власного капіталу також є незначною у загальній структурі. У 2017 році, в порівнянні з минулим, сума власного капіталу зменшилась на 937 грн., що є негативним моментом для ТОВ «Альфа Сервіс Південь». Небезпечним моментом для ліквідності підприємства є те, що зобов'язання у 2017 році склали 98,63%.

Підприємство не є платоспроможним на найближчий час, крім того, виникають сумніви щодо можливості залишитись платоспроможним у довгостроковій перспективі. Адже аналіз показників платоспроможності ТОВ «Альфа Сервіс Південь» показує, що як у попередньому році, так і у звітному році коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт відносної ліквідності та коефіцієнт загальної ліквідності не відповідають нормативним значенням.

Отже, на ТОВ «Альфа Сервіс Південь» у 2017 р. спостерігається погіршення господарської діяльності порівняно з 2016 р. Підприємству слід переглянути дебіторську заборгованість з метою скорочення строків погашення, не допускати росту кредиторської заборгованості, покращувати використання оборотних засобів.

Під час проведення внутрішнього контролю основних засобів у ТОВ «Альфа Сервіс Південь» нами було виявлено деякі порушення: несвоєчасне оприбуткування основних засобів; невірне визначення первісної вартості об'єкта основних засобів; реконструкція (модернізація) основних засобів відображена як ремонт; неправильне визначення методу нарахування амортизації об'єкта основних засобів, помилкові розрахунки амортизаційних відрахувань; некоректна кореспонденція рахунків при відображенні операцій з основними засобами; порушення процедури проведення інвентаризації об'єктів основних засобів; недотримання порядку документального оформлення господарських операцій з основними засобами; неоприбуткування матеріальних ресурсів за наслідками ліквідації основних засобів.

З метою подальшого вдосконалення обліку основних засобів ми пропонуємо ТОВ «Альфа Сервіс Південь» наступне: удосконалити методику обліку надходження основних засобів у системі аналітичних рахунків; посилити контроль за своєчасністю відображення в обліку надходження і вибуття основних засобів; при нарахуванні зносу основних засобів використовувати метод обраний обліковою політикою та сформувану ефективну амортизаційну політику; удосконалення методики обліку витрат на ремонт основних засобів, що підвищить ефективність управління витратами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Н. М. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на підприємстві / Н. М. Бондаренко, К. І. Бідняк // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. – 2015. – Т. 20. Вип. 1/1. – С. 157-160.
2. Бутинець Т. А. Основні засоби : точка зору економіста / Т. А. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – С. 22–36.
3. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : [6-е вид.] / Підручник. – Житомир : ПП «Рута», 2005. – С. 210-238.
4. Бухгалтерський облік [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://posibnyky.vntu.edu.ua/buh.ob/buhg.1/28.htm> .
5. Водник В. Д. Проблемні питання обліку основних засобів та напрямки їх вирішення / В. Д. Водник // Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 1. – Одеса : ОНЕУ, 2017. – С. 48-49.
6. Гуцаленко Л. В. Внутрішньогосподарський контроль [текст] : навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко, М. М. Коцупатрий, У. О. Марчук – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 496 с.
7. Даценко Г. В. Контроль основних засобів та шляхи його вдосконалення / Г. В. Даценко, Т. В. Андрієць // Економічні науки. – 2012. – №7. – С. 27-29.
8. Дзюба О. М. Основні засоби підприємства: вітчизняні та міжнародні облікові особливості / О. М. Дзюба // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва – 2016. – №2(1). – С. 35-41. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pirpr20162\(1\)9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pirpr20162(1)9).
9. Завгородній В. П. Бухгалтерський облік в Україні. – К. : А.С.К., 2002. – 505 с.
10. Інструкція про застосування Плана рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. №291. –

Офіц. текст станом на 18.06.2015 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

11. Калюга Є. В. Фінансово-господарський контроль: методологія та організація : монографія / Є. В. Калюга. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.

12. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства / За ред. П. В. Круша. – К. : «Центр учбової літератури», 2008. – 328 с.

13. Кафка С. М. Основні засоби : класифікація для цілей обліку / С. М. Кафка // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. – 2013. – №1. – С. 87-92.

14. Курошева Г. М. Теорія антикризисного управління підприємством: [учеб.пособ.] / Галина Михайловна Курошева. – СПб. : Речь, 2008. – 372 с.

15. Кучеренко Т. Є. МСБО 16 «Основні засоби» відповідно до національних стандартів і податкового законодавства / Т. Є. Кучеренко // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. – 2016. – Вип. 88(2). – С. 33-39.

16. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів (зі змінами і доповненнями) : Наказ Міністерства фінансів України №561 від 30 вересня 2003 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/l.doc2.nsf/link1/MF03270.html>.

17. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» // Міністерство Фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.minfin.gov.ua/document/92427/МСБО.16.pdf.

18. Наумчук О. А. Основні засоби : методика обліку і формування облікової політики : дис. канд. екон. наук : 08.06.04 / Наумчук Ольга Анатоліївна. – Донецьк, 2005. – 182 с.

19. Нашкерська Г. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Г. В. Нашкерська. – Київ : Центр навч. літ., 2004. – 464 с.

20. Облік і аудит : теормінологічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко. – 2-ге вид. доопрац. та доповн. – Львів : Вид-во Львів. політехніки : ПП НВФ «Біарп», 2012. – 632 с.

21. Облік надходження основних засобів на підприємство : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://readbookz.com/book/3/118.htm> l.

22. Організація та методика економічного аналізу : навчальний посібник для бакалаврів всіх напрямків підготовки / Л. О. Бойко, Р. М. Волчек, Н. А. Волкова [та ін.]. – Одеса : Атлант , 2010. – 351 с.

23. Пантелеєв В. П. Внутрішньогосподарський контроль : методологія та організація : монографія / [В. П. Пантелеєв; за наук. ред. В. О. Шевчук]. – К. : Інформ.-аналіт. агентство, 2008. – 489 с.

24. Пасько К. О. Основні засоби як відтворення фінансового джерела амортизаційних відрахувань на підприємстві / К. О. Пасько // Управління розвитком. – 2014. – №3. – С. 109 – 111. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz2013346>.

25. Петренко С. М. Внутрішній контроль діяльності підприємств і його інформаційне забезпечення : теорія, методологія, організація : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / С. М. Петренко. – К. : НАСОА, 2010. – 325 с.

26. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України №291 від 30.11.99 р. зі змінами та доповненнями // Бухгалтерський облік та аудит : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.

27. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» – Наказ Мінфіну №163 від 07.07.99 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>.

29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року №318 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України №92 від 27.04.2000 р. зі змінами №1019 (z1582-17) від 12.12.2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року №246 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

32. Поняття, склад, структура і методи оцінювання основних фондів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://buklib.net/books/37192/>.

33. Попович В. І. Облік основних засобів : порівняльний аналіз МСБО та П(с)БО / В.І. Попович // Бухгалтерський облік та аудит. – 2012. – №12 – С. 216- 219.

34. Про запровадження типових форм первинного обліку : Наказ Міністерства статистики України №352 від 29.12.1995 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v.352500-99>.

35. Пушкар М. С. Фінансовий облік : Підручник. – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 628 с.

36. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : [навч. посіб.] / І.Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.

37. Самчик М. Ю. Особливості внутрішнього контролю операцій з ремонту основних засобів / М. Ю. Самчик // Проблеми теорії та методології Бухгалтерського обліку, контролю і аналізу Міжнародний збірник наукових праць. – 2011. – №3 (21). – С. 320-326.

38. Серпенінова Ю. С. Порядок проведення переоцінки основних засобів та відображення її результатів в обліку / Ю. С. Серпенінова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу. – 2013. – №3. – С. 335 -341.

39. Скирпан, О. П. Фінансовий облік : навч. посіб. / О. П. Скирпан, М. С. Палюх. – К. : ТНЕУ, 2008. – 407 с.

40. Сльозко Т. М. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. / Т. М. Сльозко. – Київ : Центр учб. літ., 2008. – 224 с.
41. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. В. Сопко. – К. : КНЕУ, 2005. – 578 с.
42. Столяр Л. Г. Особливості обліку поточного та капітального ремонту основних засобів / Л. Г. Столяр // Економіка. Управління. Інновації. – 2016. – №2. – С. 22 – 30.
43. Старенькая О. Н. Теоретические аспекты внутреннего контроля / Ольга Николаевна Старенькая // Вестник социально-экономических исследований: сб. науч. трудов; под ред. М. И. Зверькова (гл. ред.) и др. (ISSN 2313-4569.). – Одесса : Одесский национальный экономический университет. – 2016. – Вып. 1. – №60. – С. 289 – 296.
44. Сук Л. К. Організація бухгалтерського обліку : [підручник] / Л. К. Сук, /Л. П. Сук. – Київ : Каравела : Піча Ю. В., 2009. – 624 с.
45. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : Підручник. – К. : Алерта, 2008. – 1012 с.
46. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткуваття і звітність : Підручник – К. : Алерта, 2007. – 954 с.
47. Фінансовий облік 1 - І. А. Волкова. Навчальний посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – С. 228.
48. Чабанюк О. М. Економічний зміст основних засобів як об'єкта обліку і контролю / О.М. Чабанюк // Науковий вісник НЛТУ України. Збірник науково-технічних праць. – 2013. – Вип. 23. 4. – С. 292-296.
49. Чебанова Н. В., Василенко Ю. А. Бухгалтерський фінансовий облік : Посібник. – К. : Видавничий центр « Академія », 2002. – 672 с.
50. Черкашина Т. В. Амортизація і знос : особливості нарахування у бюджетних установах / Т. В. Черкашина // Електронне наукове фахове видання: Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 6. – С. 906-909.